

Сёнтёрү ялавё

1944 сұлхи майһан 5-мёшёнченпе тухать

Муркаш район хаҗачё

14 (7439) №

Шамат кун, 2007 сұлхи февралён (нарәс) 17-мёшё

Хакё ирёлкё

Ёҗре пултаруллисене – чыс та мухтав

29 сұл дояркәра

Калама кәна сәмәл. 30 сұла яхән дояркәра вай хурасси вара пёртте сәмәл мар. Зоя Никифоровна Ильина вара 1978 сұлта шукултан вёренсе тухсан фермәра ёҗлеме тытәннә та, паян кунччене вильяҗсем патёнче тәрәшәтә. Ленин яч. хис. хуҗаләхри Шаптакри сёт-су ферминче тәрәшуләхпа, әстәләхпа паләрсә тәрәкан ёҗченсем татах сук мар. Кашниех вёсенчен чи ыра сәмахсене тивёс.

Эсир сән үкерчәкре куракан Зоя Никифоровна иртнә сұла япәх мар кәртәтүсемпе вёҗлеме пултарнә. Хайне сирёлтесе панә ушкәрни кашни ёнерен вәл вәтамран 4249 килограмм сёт суса илнә.

– Мён тунипе ләпланса ларас килмест, кәҗал татах үсәмләрех ёҗлес шухәшлә, – каласа парать хастар ёҗчен. Сәмах май, унән упәшки Геннадий Фомич та ку фермәрах операторта тәрәшәтә. Ёҗрен пушә чухне мәшәрне пулшассине ытлашши тесе шутламасть. Пёрле шәкәл-шәкәл киләштерсе ёҗлеме те кәмәллә, үсәмсем те ун чух пулаҗсё вёт-ха.

Ильинсем икё ача – ывәлла хёр – пәхса үстерсе пурнәс сүлө сине кәларнә. Вёсем те, ёҗре пиҗёхсе үснәскерсем, хайсен ёҗченләхәне паләрсә тәрәсё.

Район администрацийён пусләхән йышәнәвё
2007 сұлхи февралён 2-мёшё 41 №

Районти вильяҗ-чёрлөх пәхакансен 2006 сұлхи экономика әмәртәвён итогёсем сичнен

1. Иртнә сұлхи районти экономика әмәртәвөнче сәксем сентернә тесе шултас тата вёсене район администрацийёне агропромышленность комплексёненче ёҗленкенсен профсоюз райкомён 1-мёш степеньлө дипломёсене, куҗса сүрекен вымпелсем тата уксан парнесем парас:

– 1-мёш степеньлө диплом, куҗса сүрекен вымпел, уксан 12 пин тенкё – «Свобода» хуҗаләха (хуҗаләх ертүси К.Е. Сретинский). Хуҗаләхра иртнә сұл уса куракан кашни 100 гектар сёр пуҗне 130,6 центнер аш-какай, 642,4 центнер сёт туса илнә, кашни ёнерен вәтамран 4757 килограмм сёт суса илнә, самәртма хулнә сынасене таләкра вәтамран 483 грамм, майракаллә шултра вильяҗсене 693 грамм үт хуштарнә, вильяҗсен йышне 99 процент сыхласа хәварнә.

– 1-мёш степеньлө диплом, «2006 сұлхи чи лайәх сёт-су ферми» куҗса сүрекен вымпел тата 5000 тенкё – «Свобода» хуҗаләхән Кашмаши сёт-су ферминче (ферма заведующий Ю.А. Петровский). Фермәра пётёмпе 570,3 тонна сёт суса илнә ё кашни ёне пуҗне вәтамран 5329 килограмм.

– 1-мёш степеньлө диплом, «Майракаллә шултра вильяҗсен 2006 сұлхи чи лайәх ферми» куҗса сүрекен вымпел тата 5000 тенкё – «Ориноно» хуҗаләхән Ориинти майракаллә шултра вильяҗсем самәртан ферминче (ферма заведующий Л.Г. Игнатова). Фермәра пётёмпе 32,9 тонна аш-какай туса илнә, майракаллә шултра вильяҗсене таләкра вәтамран 1132 грамм үт хуштарнә.

– 1-мёш степеньлө диплом, «Сынасен 2006 сұлхи чи лайәх ферми» куҗса сүрекен вымпел тата 5000 тенкё – «Свобода» хуҗаләхән Кашмаши сына ферминче (ферма заведующий В.В. Никитин). Фермәра пётёмпе 3325 сұра илнә ё кашни тәп амаран вәтамран 20,4, тёрёслемеллисёнен – 10,9 сұра, 99,1 тонна аш-какай хатёрленё, сынасене таләкра вәтамран 453 грамм үт хуштарнә.

(Вёсё 2-мёш стр.).

Ферма ёҗченёсене халаллатпәр

Февралён 21-мёшёнче районти вильяҗ-чёрлөх пәхакансем район администрацийён ларусен залёнче хайсен пёрлехи канашләвене пухәнаҗсё. Сұлталак итогёсене пётёмлетнә май каласмалли, сүтсе яемалли сахал мар. Савән пекех, йәлана кёнә тәрәх, ёҗре паләрсине те чыслёс.

Районти ферма ёҗченёсен иртнә сұлхи ёҗ кәртәтәвёсене вара япәх темелле мар. Пёрлешүллө хуҗаләхсенче уса куракан кашни 100 гектар сёр пуҗне 302,9 центнер сёт, 67,1 центнер аш-какай туса илнә. Пётёмлетне вара ку кәртәтүсем аш-какайпа 28815 центнерпа, сётпе 12999,2 центнерпа таллашаҗсё. Кашни ёнерен 3716 килограмм сёт суса илнә. Ку кәртәтүсем чылай енне 2005 сұлхинчен пысәкрах.

Апла пулин те, үсәмлесе картлашкипе маллала ултма та майсем сук мар. Вёсем пирки те сәмах пулө вильяҗ-чёрлөх пәхакансем канашләвөнче.

Сапла вара хаҗатән паянхи номерёненче хуҗаләхсенчи вильяҗ-чёрлөх пәхакансен ёҗне-хёлне туллинрех сұтатас терёмёр.

Вёрентү ёҗченёсен районти канашләвөнчен

1997-2007 сұлсем – вёрентү пахаләхән сөнё сұл-йёрё

Февралён 13-мёшёнче районти педагогсен канашләвё пулчө. Ана район пусләхё Ю.А. Иванов уҗрө тата ертсе пычө. Унта вёрентү учреждениёсен ертүҗисем, ял тәрәхёсен пусләхёсем, учитель-новаторсем, класс ертүҗисем, уйрәм предмет вёрентекенсем – пурё икёр сын ытла хушәнчө. Анлә канашләвән теми – «1997-2007 сұлсем – вёрентү пахаләхән сөнё сұл-йёрё».

Район администрацийён вёрентү, самрәксен политики тата физкультурапа спорт пайён пусләхё Л.И. Мочалов ЧР Президентчөн «Сөнё школ» программин аталанавёпе, пурнәсланавёпе паллаштарчө. Пысәк пёлтерешлө, общество пурнәсене улаштарас ёҗре тәп вырән йышәнәкан «Сөнё школ» программа 10 сұл тултарчө. Сак тапхәрта вёрентү сферинче чылай ситёнүсем, сөнёлөхсем пулса иртрёс.

Султаләк пусланнәрапа пёр уйәх хыса юлчө, сак вәхәтра пёлү паракан шукулсем тата шул сұлне ситмен учрежденисем обществённо уменче хайсен уҗа доклач-

ёсене турёс. Сак ёҗ вара тёрлө шукулта тёрлөрөн пулса иртрө. Хәш шукулсенче Уҗа аләксен кунё, хәшёсенче Обществәлла эк-

спертиза кунё пулчө.

Иртнә сұл «Вёрентү» наци проёкчөпе килешүллөн инноваци ёҗсө-хёлне тата пултарулаҗ пусарәвене аталантарас ёҗре Муркаш лицейёпе Калайкасси шукулё сентерүсёсем пулса тәчөс. Вёсем районти вёрентү учреждениёсем валли «Шкул-шула» ячёллө мероприяти иртрөчөс. Вёрентү ёҗсөнче пултарулаҗпа паләрнә 3 вёрентекен РФ Президентчөн парнине сёнесе илчөс. Вёсем: Турай шукулёни А.Ю. Герасимова, Москакассинчи С.Ф. Желтова, Калайкасси шукулёни В.Т. Моисеев. Муркаш шукулён вёрентекенё В.В. Смирнова ЧР Президентчөн Грантне тивёрёс. Районти чи лайәх учительсем «Учитель-учителе» мероприяте самрәк вёрентекенсем валли иртрөчөс.

Сән үкерчәкре: Александр Марсович Степанов Калайкасси шукул директорён сүмё, чәваш чёлхипе сәмахләхне вёрентекенё пулса ёҗлет.

(Вёсё 4-мёш стр.).

Сёр ёҗченё валли: сур аки умен

Пёлёве үстерме чёнетпёр

Сөнё условисенче сёр ёҗсөнче те сөнё технологисемпе ёҗлеме тивет. Кунта вара тарән пёлүллө, пурнәса кёрекен сөнёлөхсене алла илнө специалистсем кирлө. Район администрацийё сәкна әнланса ситес тунти кун, февралён 19-мёшёнче, 9 сехетре район администрацийён ларусен залёнче пёрлешүллө хуҗаләхсенчи агрономсен, инженерсен, уй-хир бригадисен бригадирёсен квалификацине үстерме сур аки уменхи пёр эрнелөх түйлөсёр вёренёвне йёркелет. Кунта фермерсене, килти хушма хуҗаләхсенче ёҗленкенсене те чёнеҗсө. Вёрентү теми – «Ял хуҗаләх культурисем туса илнө сёрти энерги тата ресурс перекетлене технологисем». Вёрентме ертүҗсөсемпе специалистсем хатёрлест тата вёсен квалификацине үстерессипе ёҗлекен Чәваш институтчөн, Чәваш ял хуҗаләх академийён, Чәваш наукапа тәпчев институтчөн преподавателёсем т. ыт. те килёсө. Савәнпа та хуҗаләхсенчи специалистсем сак вёренүрен юлмасса шанатпәр.

Официально

Рекомендации участников публичного слушания по проекту внесения изменений и дополнений в Устав Моргаушского района

1. Одобрить проект решения о внесении изменений и дополнений в Устав Моргаушского района Чувашской Республики.

2. Рекомендовать Моргаушскому районному Собранию депутатов принять решение о внесении изменений и дополнений в Устав Моргаушского района в установленном порядке в соответствии с требованиями законодательства Российской Федерации и Чувашской Республики.

Рекомендации приняты участниками публичных слушаний 16 февраля 2007 года.

Йыхрав

Черетлө лару – февралён 22-мёшёнче

Февралён 22-мёшёнче район администрацийён ларусен залёнче депутатсен районти Пухәвён черетлө 17-мёш ларәвё иртет. Кун йёркине сүтсе явма сак ыйтусене кёртнө:

1. Муркаш районён Уставне улшәнүсемпе хушусем кёртессе сичнен.

2. Муркаш районёнче 2007-2009 сұлсенче преступноҗпа кёрешессине вәйләтәссин комплекслә программы сичнен.

3. «Муркаш районёнче 2007-2010 сұлсенче вёрентү ёҗне аталантарасси сичнен» программа сичнен.

4. «Муркаш районёнче 2007-2010 сұлсенче сәмрәксен политикине аталантарасси» районти подпрограмма сичнен.

5. Депутатсен районти Пухәвён 2005 сұлхи ноябрён 24-мёшёнчи С-4/3 № «Чәваш Республикинчи Муркаш районён муниципаллә служби пирки калакан положени сичнен» йышәнәвене улшәнүсем кёртессе сичнен.

Ларәва ял тәрәхёсен пусләхёсене, район администрацийён упраленийёсемпе пайёсен пусләхёсене чёнеҗсө.

Амәш капиталё

17 ача амәшө 250 пин тенкё улме тивёсрө. Иккёшө заявлени панә

Кәҗалхи январь уйәхөнче пирён района 31 ача сұралнә. 14 ача сөмьери пёрремёш пепкесем шутланаҗсө. Телёр 17-шө иккёмёшсем, виҗсёмёшсем...

Сапла вара 17 ача амәшө амәшөн капиталё шүчөпе 250 пин тенкёне тивёсөт. РФ Пенси фончён районти уйрәмён ертүси Е.М. Александрова пёлтернө тәрәх, 2 ача амәшө заявлени панә ёнтө.

Уявсем сывхарасё

Виҗө кун канатпәр

Февралье март уйәхёсенче уяв кунёсене куҗармаҗсө. Кун пирки ытлари кун Ёҗпе тивёстерекен федераллә службән управлени ертүси Иван Шиповец пёлтернө.

Февралён 23-мёшө эрне куна килет. Сак кун эпир Тәван сёршыв хүйтөлөвсисен кунне уявлатпәр. Сапла вара эрнере пилёк кун ёҗлекенсен уяв ячөпе виҗө кун февралён 23-мёшёнчен пулса февралён 25-мёшөччен канмалла пулат. Эрнере ултә кун ёҗлекенсен шамат кун ёҗе тухмалла.

Мартән 8-мёшө кәҗал кёснерни куна килет. Сапла вара уяв ячөпе эрне варринче пёр кун канмалла пулат. Эрне кун пурин те ёҗе васкамалла.

Ёҗ кодексөпе пәхнә канмалли уяв кунёсенче пурте канма тивёсөлө. Патшаләх предприятийёсенче ёҗлекенсем те, коммерцире вай хуракансем те.

Юбилей

Саламлатпәр

Валерий Никодимович ОСИПОВ Е. Андреев ячөпе хисепленекен хуҗаләхра механикаторта вай хурать. Хайён ёҗсөнче маттурскер, сұлсеренех районти комбайнерсен әмәртәвөнче малти вырәнсене йышәнәтә.

Хаклә тәванәмәр, эпир сан ёҗу әнишён, хәв пултарулаҗпа ыр ят сөнсе илнәшөн савәнәтпәр, санпа мухтанатпәр. Сана 50 сұлхи юбилейпа чун-чөререн тухакан мён пур ыра туйәмпа саламлатпәр. Сывләху хурсә пек сирёп пултәр, пурнәс сүлө сан вәрәм та такәр пултәр. Анәсу яланах пёрле сүретёр. Семьере килешүпе тату пурнәс, юрату хуҗаланччәр. Инкөк-синкөк сан тәле ан та пёлтер. Кашни кун сан телейпе сұталса, ялкәшса тәтәр.

Пысәк салампа тәванёсем.

Хакләран та хаклә сыннәмәрсене, аттене, аннене, асаттөпе асаннене – Шаптак Муркаш ялёнче пурәнәкан Димитрий Сергеевичпа Зоя Филипповна ГОЛУБЕВСЕНЕ сөмье савәннәрапа 50 сұл ситнө ятпа – ылтән туйпа чун-чөререн саламлатпәр. Юратнә сыннәмәрсене, тавах сире эсир пурришён, Турри сире нумай сұлсем усратәр, ниҳәсан та эсир ан чирлёр. Ачусемпе мәнүкусем сире яланах савәнәс кәртәтчәр, яланах вёсем сирён пата пырса сүреччёр. Ниҳәсан та ан сүнтёр сирён кил-сұрт ашши. Тавах сире пире сүт төнчене парнелесе пурнәс сүлө сине кәларнәшән, пёлү парса сын тунәшән. Сөре сити пуҗ таятпәр эпир сирён умәрта.

Саламлаканёсем: ывәлөсем, хёрёсем, кинёсем, кёрүшөсем, мәнүкөсем, хәти-тәхләчөсем, тата сывәх тәванёсем.

Хакләран та хаклә сыннәмәра, сывәх тәванәмәра, тус-юлташа, Муркашра пурәнәкан Нина Павловна САЗОНОВАНА сумлә юбилей ячөпе чун-чөререн саламлатпәр.

Сана сак паллә кун ячөпе саламласа пурнәсра мёнпур ыррине кәна сунатпәр. Яланах сирёп сывләхлә пул, емерү чәваш сурпанё лек вәрәм пултәр. Ачусемпе мәнүкусем, сывәх тәванүсем сана яланах савәнәҗпа телей, савәк кәмәл парнелеччёр. Пурнәсу яланах әнса пытар, мён ёмётленни пурнәшлантәр.

Сулсем иртни ан күтёр тунсәх, Вай-халу пултәр икёлми. Сана сунатпәр ырләх-сывләх тата телей ниҳсан сүнми.

Тәванёсемпе ачисем, мәнүкөсем, сывәх тус-юлташөсем.

